

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.III.89/2021/14.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, 2022. február 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t E T:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2021. május 14. napján kihirdetett 3.B.27/2019/90. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Terhelt5 V. r. vádlott terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmények megnevezése és minősítése helyesen:

- bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont]
- bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont]

Terhelt1 I. r és Terhelt2 II. r. vádlottak vonatkozásában az előzetes mentesítésről, valamint Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában a pénzbüntetés részletekben történő megfizetésének engedélyezéséről szóló rendelkezést mellőzi.

A lefoglalt és a Tatabányai Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.I/156/2019. számon nyilvántartott könyvelési iratokat az iratokhoz végleg csatolja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r. és Terhelt10 X. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyja azzal, hogy

Terhelt2 II. r. vádlott személyazonosító okmányának száma helyesen szám1.

A másodfokú eljárásban felmerült 75.888,- (hetvenötezer-nyolcszáznyolcvannyolc) forint bűnügyi költségből Terhelt8 VIII. r. vádlott 18.288,- (tizennyolcezer-kétszáznyolcvannyolcezer) forintot, Terhelt5 V. r. vádlott, Terhelt6 VI. r. vádlott, Terhelt7 VII. r. vádlott és Terhelt10 X. r. vádlott 14.400,- (tizennégyezer-négyszáz) – 14.400,- (tizennégyezer-négyszáz) forintot külön-külön köteles az államnak megfizetni.

I n d o k o l á s

[1] A Tatabányai Törvényszék, mint elsőfokú bíróság előtt 3.B.27/2019. számon tíz vádlott ellen folyt büntetőeljárás. Az elsőfokú bíróság Terhelt4 IV. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakkal szemben az eljárást korábban jogerősen befejezte. Mindezekre tekintettel a másodfokú eljárásban Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III.r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r. és Terhelt10 X. r. vádlott érintett.

[2] A Tatabányai Törvényszék 2021. május 14. napján kihirdetett 3.B.27/2022/90. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. r. vádlottat csődbűncselekmény büntetésében [Btk. 404. § (1) bekezdés c) pont és (2) bekezdés a) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (4) bekezdés a) pont] és felbújtóként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetésében [Btk. 372. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pont]; Terhelt2 II. r. vádlottat folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetésében [Btk. 372. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pont]; Terhelt5 V. r. vádlottat 2 rb bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés a) pont, valamint (3) bekezdés a) pont] és 2 rb bűnsegédként - ebből egy esetben folytatólagosan - elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]; Terhelt6 VI. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett adócsalás büntetésében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdés] és bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §]; Terhelt7 VII. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, valamint (3) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], Terhelt8 VIII. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, valamint (3) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]; Terhelt10 X. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetésében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, valamint (3) bekezdés a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. A bíróság Terhelt3 III. r. vádlottat a folytatólagosan, felbújtóként elkövetett sikkasztás büntetésének [Btk. 372. § (1) bekezdés és (5) bekezdés a) pont] vádja alól felmentette.

[3] Terhelt1 I. r. vádlottat halmazati büntetésül 2 év, végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 300 napi tétel pénzbüntetésre, Terhelt2 II. r. vádlottat 2 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, Terhelt5 V. r. vádlottat 1 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, Terhelt6 VI. r. vádlottat 100 napi tétel pénzbüntetésre, Terhelt7 VII. r. vádlottat 10 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, Terhelt8 VIII. r. vádlottat 1 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, Terhelt10 X. r. vádlottat 8 hónap, végrehajtásában 1 év próbaidőre felfüggesztett börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte. A pénzbüntetés napi tételét Terhelt1 I. r. vádlott esetében 2.000 Ft-ban, Terhelt6 VI. r. vádlott esetében 3.000,-Ft-ban állapította meg. Terhelt1 I. r. vádlottat és Terhelt2 II. r. vádlottat 2 év időtartamra eltiltotta a gazdasági társasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól és mindkét vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Terhelt1 I. r. vádlottal szemben 246.762.000,-Ft, Terhelt5 V.r. vádlottal szemben 900.000,-Ft, Terhelt7 VII. r. vádlottal szemben 7.300.000,-Ft, Terhelt8 VIII.r. vádlottal szemben 26.086.000,-Ft, Terhelt10 X. r. vádlottal szemben 6.850.000,-Ft vagyonekobzást rendelt el. Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében összesen így kiszabott 600.000,-Ft, valamint Terhelt6 VI. r. vádlott tekintetében összesen így kiszabott 300.000 Ft pénzbüntetés megfizetésére 20-20 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett még a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[4] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére a kiszabott büntetés súlyosítása, az előzetes mentesítés mellőzése végett, Terhelt3 III. r. vádlott terhére felmentése miatt, bűnösségének vád szerinti megállapítása és büntetés

kiszabása végett, Terhelt10 X. r. vádlott terhére foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása végett, valamint Terhelt5 V. r. vádlott esetében a terhére rótt cselekmények minősítésének megváltoztatása, illetve Terhelt6 VI. r. vádlott vonatkozásában a részletfizetést engedélyező ítéleti rendelkezés mellőzése végett, I. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan részbeni elévülés okán eljárás részbeni megszüntetése, II. r. vádlott és védője felmentés, VII. r. vádlott és védője felmentés, VIII. r. vádlott védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.

[5] A Komárom-Megyei Főügyészség KF.30/2010/199. számú alatt csatolt fellebbezés írásbeli indokolásában I. r. és II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhe volta mellett érvelt. III. r. vádlott tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok bemutatásával kifejtette, mely körülmények mutatnak bűnössége irányába és sérelmezte, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott váddal egyező beismerő nyilatkozatát teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a törvényszék. Terhelt5 V. r. vádlott esetében a minősítés megváltoztatásának szükségességére hivatkozott és megjelölte az általa helyesnek talált minősítést. Terhelt6 VI. r. vádlott esetében a pénzbüntetés részletekben történő megfizetését sérelmezve hivatkozott arra, hogy a vádlott anyagi körülményei lehetővé teszik a kiszabott büntetés egy összegben történő megfizetését. Terhelt10 X. r. vádlott tekintetében a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása mellett érvelt.

[6] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában amellelt érvelt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem mentes a Be. 592. § (2) bekezdés a.), b.) és d.) pontjában foglalt, megalapozatlanságot eredményező hibától és hiányosságoktól, az ítélet álláspontja szerint még a másodfokon lefolytatott bizonyítás ellenére is felülbírálatra alkalmatlan. Sérelmezte, hogy a tényállás 3. és 4. pontjában cselekmények esetében a törvényszék - holott erre a védelem többször hivatkozott - nem vizsgálta az elévülés kérdését és indokolást sem tartalmaz az ítélet e körben. Hivatkozott arra, hogy az eljárás során nem lehetett volna mellőzni igazságügyi ingatlanszakértő bevonását az ingatlanok tényleges és valós forgalmi értékének meghatározása során, mivel a könyvszakértő az ingatlanok tényleges, valós és piaci értékét kompetencia hiányában nem tudja megállapítani, pusztán azt tudja vizsgálni, hogy az ingatlanok értéke a társaság könyveiben milyen összegben került rögzítésre, majd korrigálásra és külön kiemelés érdemel, hogy az ingatlanok a tanúk előadása szerint rendkívül rossz, lepusztult állapotban voltak, amelyek szintén igen jelentős árkorrekciós tényezőnek minősülnek. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság rendeljen ki igazságügyi ingatlanszakértőt a vádiratban megjelölt ingatlanok tárgyidőszakba irányadó forgalmi értékének meghatározására, annak érdekében, hogy eldönthető legyen, hogy az adott ügyletek a gazdasági racionalitással ellentétesek voltak-e és a Kft1. realizált-e az adott ügyletek során bármilyen veszteséget? Az igazságügyi könyvszakértői vélemény kiegészítését is szükségesnek tartotta arra tekintettel, hogy a szakértő a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának és okának megállapításakor nem vizsgálta ingatlan valós piaci (forgalmi) értékét - figyelembe véve az ingatlan állapotát, szükséges felújítási és környezeti tehermentesítés költségeit, az ingatlanok további fenntartásának értékesítés és fizetésképtelenség bekövetkezése közti költségeit (örzés, felújítás, adók, ...) valamint a bank biztosítéki rendszerének alkalmazásának lehetséges következményeit, holott ezen tényezők vizsgálata nélkül nem jelenthető ki, hogy a társaság fizetésképtelenségét a vádlott „ésszerűtlen gazdálkodó tevékenysége” idézte elő vagy sem. eljárást segítő²⁹ tanú vallomásainak ellentmondásosságára hívta fel a figyelmet az ingatlanok adásvételével, az ingatlan adásvételek forrásával, a pénz visszavitelével és a Kft2. alapításának körülményeivel kapcsolatban. Kifejtette, hogy eljárást segítő²⁹ tanú vallomása a

figyelmeztetésre adott válasz részbeni elmaradása miatt nem értékelhető bizonyítékként. tanú11 tanú vallomását is kirekesztendőnek találta a bizonyítékok köréből, mivel mindkét szerződő fél nem adott felmentést az ügyvédi titok körébe eső ügylettel kapcsolatban a kihallgatása előtt. Megalapozatlannak tartotta a Kft3. részére történő értékesítés hiányából levont következtetéseket, az Kft4. felé történő értékesítés okaira levont következtetést, az I. r. vádlottnak az ingatlanok többi vásárlójával való kapcsolatáról, az értékesített ingatlanok 2007. évi piaci értékéről, Terhelt1 I.r. vádlott gazdagodásának mértékéről, a hitelezői érdekek elsődlegességéről tett megállapításokat. Részletesen kifejtette, hogy álláspontja szerint miért nem állapítható meg, hogy a védenca a költségvetési csalás és sikkasztás büntettét bűnszegédi minőségben elkövette, azon szakértői megállapításra figyelemmel pedig, hogy „az értékesítésből befolyó vételárból pedig a társaság a banki hitelt tudta rendezni, csak a tulajdonosok felé fennálló tagi kölcsön visszafizetésének nem volt meg a reális esélye”, álláspontja szerint egyértelműen megállapítható, hogy nem I.r. vádlott tevékenysége okozta a gazdasági társaság fizetéseképtelen állapotát illetve nem tevékenysége folytán nem maradtak bizonyos hitelezői igények kielégítetlenek, így bűncselekmény nem valósulhatott meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, elsődlegesen védenca felmentését, másodlagosan az eljárás elhúzódására tekintettel enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

[7] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában mindenekelőtt abban a körben fejtette ki álláspontját, mely szerint az ügyben mikor, mely nyomozó hatóságnak kellett volna eljárnia. Mivel az eljáró nyomozó hatóságnak álláspontja szerint sem a hatásköri sem az illetékességi szabályok szerint nem lett volna joga védenccével szemben az adott gyanúsítást közölni, kérte védenca nyomozati vallomásainak kirekesztését a bizonyítékok köréből. Másodlagosan a rendelkezésre álló bizonyítékokkal kapcsolatban fejtette ki, hogy azok nem támasztják a védenca terhére rótt sikkasztás büntettét. Sérelmezte, hogy törvényszék figyelmen kívül hagyta a Fővárosi Törvényszék 23.B.707/2010. számú ügyében hozott határozat alapjául szolgáló - az ítélet indokolásában értékelésre került - bizonyítékokat, melyek alapján nem jelenthető ki kétséget kizáróan Terhelt2 II. r. vádlott eljárásnak törvénytelenége és a sikkasztás büntettének elkövetése.

[8] Terhelt3 III. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészhez átiratára és az ügyészi fellebbezésre reagálva előadta, hogy a III. r. vádlottat illetően a bíróság az eljárást az irányadó eljárási szabályok betartásával folytatta le, a tényállást teljes körűen és hiba nélkül állapította meg, amikor a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelésével az ítéleti tényállást mérlegeléssel a vádlott következetes és ellentmondásoktól mentes vallomása, az azt egyes részeiben alátámasztó tanúk vallomása, valamint az okirati bizonyítékok alapján törvényesen állapította meg. A Be. és alkotmánybírósági határozatok egyes rendelkezéseinek értelmezésével kifejtette, miért nem fogadható el az az ügyészi indítvány, amely arra irányul, hogy az ítéltábla a Be. 593. § (2) bekezdése alapján, IV. r. vádlottnak a törvényszék által elfogadott nyilatkozatára is figyelemmel, II. r. vádlottnak III. r. vádlottat terhelő nyilatkozatait a Tatabányai Törvényszéktől eltérően értékelve, azok valóságtartalmát fogadja el. Hivatkozott azon körülményekre és bizonyítékokra, melyek alapján helyesnek tartja az elsőfokú bíróság által megállapított felmentő rendelkezését és kifejtette, hogy ha igaz is lenne, hogy IV. r. vádlott a Kft5. bankszámlaszámát megadta volna III. r. vádlottnak, aki ezt továbbította volna II. r. vádlottnak, nem valósít meg semmilyen különös részi tényállási elemet, ebből bűnösségre utaló következtetés nem vonható le. III. r. vádlott ártatlansága további bizonyítékaul indítványozta, hogy az ítéltábla szerezz be az Kft6 2005-2006 évre vonatkozó bankszámla kivonatát és ismertesse azokat, valamint hallgassa ki II.r. vádlottat

abban a kérdésben, hogy honnan szerzett tudomást a Kft5. bankszámla adatairól. A törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[9] Terhelt7 VII. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában védenecse ártatlanságát hangsúlyozta. Hivatkozott eljárást segítő29 tanú vallomásaiban rejlő ellentmondásokra, eljárást segítő15 tanú vallomásának a vádlotti védekezést kellőképpen alátámasztó voltára és eljárást segítő16 tanú vallomását is figyelembe véve arra, hogy egyéb olyan terhelő bizonyíték, mely a védenecse büntetőjogi felelősségét minden kétséget kizáróan megalapozná, az eljárásban nem merült fel. Mindezekre tekintettel megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság ítéletét, mely megalapozatlanság kiküszöbölését követően eltérő tényállás megállapítását és védenecse felmentését indítványozta.

[10] Terhelt8 VIII. r. vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában amellettt érvelt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem mentes a Be. 592. § (2) bekezdés a.), b.) és d.) pontjában foglalt, megalapozatlanságot eredményező hibától és hiányosságoktól, az ítélet álláspontja szerint még a másodfokon lefolytatott bizonyítás ellenére is felülbírálatra alkalmatlan. Kifejtette, hogy álláspontja szerint milyen eljárási szabályszegések történtek a védenecse 2019. március 27. napján történő kirendelésével kapcsolatban. eljárást segítő29 tanú vallomásainak ellentmondásosságára hívta fel a figyelmet és kifejtette, hogy eljárást segítő29 tanú vallomása a figyelmeztetés részbeni elmaradása miatt nem értékelhető bizonyítékként. Sérelmesnek találta azon ítéleti megállapítás, mely szerint védenecse 26.086.000,- Ft ÁFA bevétel csökkenést eredményező magatartáshoz nyújtott segítséget, mivel álláspontja szerint bűnsegédi magatartást védenecse nem tanúsíthatott, mivel mint beltag nem képviselte a Bt1. -t és nincs olyan tényállásban írt adat, mely alapján gazdagodása megállapítható lenne. Mindezekre tekintettel vagyonek Kobzás alkalmazását megalapozatlannak találta. Elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra utasítását indítványozta a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján. Másodlagosan a törvényszék ítéletének megváltoztatását és védenecse felmentését kérte.

[11] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.245/2019/5-I. számú átiratában az ügyészség által bejelentett fellebbezést módosítva tartotta fenn, a vádlottak és védők által bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[12] Rámutatott, hogy a felülbírálat a védelmi fellebbezésekre is figyelemmel a az I. r., II. r., III.r., V.r., VII. r. és VIII. r. vádlottak esetében a Be. 590. § (2) bekezdés, míg a VI. r. és a X. r. vádlottak esetében a Be. 590. § (10) bekezdése alapján teljes körű.

[13] Álláspontja szerint a bizonyítási eljárás lefolytatása során a törvényszék a büntetőeljárási szabályok megtartásával járt el, mely alapján a törvényszék nagyobbbrészt megalapozott ítéleti tényállást állapított meg. A tényállást felmentéssel érintett III. r. vádlott vonatkozásában részlegesen megalapozatlannak, hiányosnak tartotta, mely részleges megalapozatlanság álláspontja szerint az iratok alapján, illetve az e körben rendelkezésre álló bizonyítékoknak, a Be. 593. § (2) bekezdésében írt eltérő értékelésével kiküszöbölhető. E körben indítványozta, hogy a Be. 593. § (2) bekezdése alapján, IV. r. vádlottnak a törvényszék által elfogadott nyilatkozatára is figyelemmel, II. r. vádlottnak III. r. vádlottat terhelő nyilatkozatait az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelve, azok valóságtartalmát elfogadva az ítéleti tényállást, annak 4. pontja vonatkozásában egészítse ki azzal, hogy II. r. vádlott

Terhelt3 III. r. vádlottól kapta meg a Kft5. bankszámlaszámát, annak érdekében, hogy arra átutalást teljesíthessen az Kft6. számlájáról. A III. r. vádlott tekintetében indítványozott kiegészítéssel a tényállást teljeskörűen megalapozottnak tartotta és utalt arra, hogy az eljárás során feltárt bizonyítékokat a törvényszék kellő alapossággal elemezte és értékelte, így módon teljesítette indokolási kötelezettségét.

[14] Amellett érvelt, hogy a tényállásból helyesen következtetett az elsőfokú bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségére, tévedett azonban III. r. vádlott felmentését illetően. Az indítványozott kiegészítéssel megalapozottá tett tényállásból álláspontja szerint egyértelműen következik III. r. terhelt közreműködő szerepe az Kft6. sérelmére elkövetett sikkasztás büntetében, emiatt felmentésére nem kerülhet sor, ezért bűnösségének megállapítását a vád szerint, folytatólagosan és felbujtóként elkövetett sikkasztás büntetében (Btk. 372. S (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont) indítványozta megállapítani.

[15] A többi terhelt vonatkozásában - V. r. vádlott kivételével, aki esetében a fellebbezésben írtakkal egyetértve kérte a minősítés megváltoztatását - a cselekmények minősítését törvényesnek tartotta.

[16] Akként foglalt állást, hogy a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék jórészt teljeskörűen összegyűjtötte, azonban I. r. és II. r. terhelt esetében álláspontja szerint – utalva az ügyési fellebbezésben írtakra - eltúlzott jelentőséget tulajdonított a vádlottak javára fennálló enyhítő körülményeknek a törvényszék. A súlyosító körülmények nyomatékát és az enyhítő körülmények kevésbé jelentős voltát hangsúlyozva eltúlzottan enyhének találta a kiszabott büntetést, ezzel együtt a büntetés végrehajtásának felfüggesztését nem találta lehetségesnek, közügyektől eltiltás kiszabását alkalmazását is kérte. Terhelt6 VI. r. vádlott esetében a pénzbüntetést a megfizetésére a részletfizetés engedélyezésével súlytalannak találta, ezért a részletfizetés engedélyezéséről szóló rendelkezés mellőzését indítványozta. Kifejtette, miért látja indokoltnak Terhelt10 X. r. terhelttel szemben a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás alkalmazását. Az ítélet egyéb rendelkezéseivel egyetértett azzal, hogy a lefoglalt okiratokat nem Terhelt1 I. r. vádlottnak kell kiadni, hanem azokat az iratok részeként kell kezelni.

[17] Összefoglalva az indítványozta, hogy az ítéltábla az ítélet tényállásának részleges megalapozatlanságát a Be. 593.§ (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján, a korábban írtak szerint, eltérő tényállás megállapításával küszöbölje ki III. r. vádlott vonatkozásában, az ítéletet pedig akként változtassa meg, hogy I. r. és II. r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát emelje fel, a terheltet a közügyek gyakorlásától is tiltsa el; a III. r. vádlott bűnösségét állapítsa meg folytatólagosan, felbujtóként elkövetett sikkasztás büntetében (Btk. 372.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont) és a vádlottat börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélj és a közügyek gyakorlásától is tiltsa el; az V. r. vádlott cselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző költségvetési csalás bünteténél, valamint bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás bünteténél minősítse; VI. r. vádlott esetében mellőzze a pénzbüntetés részletekben történő megfizetésének engedélyezését; X. r. vádlottat gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozás gyakorlásától is tiltsa el; a lefoglalt okiratok lefoglalásának megszüntetésére és kiadására vonatkozó rendelkezést változtassa meg, a szóban forgó okiratokat az iratok részeként kezelje. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[18] Terhelt5 V. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészség átiratára tett észrevételében a minősítés megváltoztatására irányuló ügyészi fellebbezés elutasítását indítványozta arra tekintettel, hogy a minősítést törvényesnek találta.

[19] A fellebbezési nyilvános ülésén a fellebbviteli főügyészség képviselője perbeszédében az átiratban írtakat fenntartotta, azt kiegészítve hivatkozott arra, hogy a III. r. vádlott cselekvőségével kapcsolatban a bíróság állapított már meg tényállást - melynek tényállásba illesztését kérte - amikor IV. r. vádlott ügyében határozatot hozott. Ez alapján kérte III. r. vádlott tekintetében a bizonyítékok újraértékelését, mivel az bizonyíték II. r. és III. r. vádlott kapcsolatára. Továbbra is fenntartotta álláspontját azzal kapcsolatban, hogy a Terhelt4 IV. r. vádlottat érintő tényállás a felülbírálat alá eső ügy tényállásába is beilleszthető a felülmérlegelés tilalmának sérelme nélkül. A felmentési indítványokkal kapcsolatban azzal érvelt, hogy I. r. vádlott ingatlanértékesítési háttérében meghúzódó, bűncselekményt megvalósító egyéni érdek motiváltság megfelelően kirajzolódott, a büntetőjogi felelősség az I.r. és II. r. vádlottak tekintetében bizonyított. A kiszabott büntetéseket I. r. és II. r. vádlottak esetében súlytalannak, a cselekmények jelentős társadalomra veszélyességéhez képest aránytalannak, a VI.r. vádlottnál a pénzbüntetés megfizetésére adott részletfizetést indokolatlannak, a X. r. vádlottnál pedig a foglalkozástól eltiltást pedig szükségszerűnek találta és az átiratban írt indítványának megfelelően kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

[20] Az I. r., III. r. és VIII. r. vádlott védője perbeszédében a fellebbezése írásbeli indokolásaiban írtak mentén érvelve védenői felmentését kérte. Továbbra is fenntartotta iratbeszerzésre és szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványait, melyre tekintettel másodfokon tárgyalás tartását kérte. Hivatkozott arra is, hogy nem ért egyet a fellebbviteli főügyészség azon álláspontjával, mely szerint az a körülmény, hogy valaki 15 évig a büntetőeljárás hatálya alatt áll, nem szolgálja a kiszabott büntetés speciális prevenciók céljának megvalósulását.

[21] A II. r. és a VII. r. vádlott védője mindkét védenő vonatkozásában fenntartotta a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat és felmentésüket kérte arra tekintettel, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok lehetőséget adnak erre a döntésre is.

[22] V. r. vádlott védője felszólalásában a fellebbviteli főügyészség átiratára tett észrevételében írtakkal egyezően mellett érvelt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés megfelel a tényállásnak, erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[23] A VI. r. vádlott védője felszólalásában mellett érvelt, hogy védenő jövedelmi viszonyaira tekintettel nem teszi súlytalanná a pénzbüntetést annak részletekben történő megfizetésének engedélyezése. Az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[24] A X. r. vádlott védője perbeszédében a védenca előzetes mentesítésben részesítését kérte és felsorakoztatta azokat az okokat, melyekre tekintettel védencét érdemesnek találta a kedvezményre.

[25] Terhelt1 I. r vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozatában ártatlanságát hangsúlyozta és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte.

[26] Terhelt3 III. r. vádlott utolsó szó jogán tett nyilatkozatában arra hivatkozott, hogy indítványa ellenére nem került sor eljárást segítő11val való szembesítésre, pedig ezzel az egyébként is látszólagos ellentmondás ügyében tisztázható lett volna. Hangsúlyozta, hogy Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében enyhébb büntetést és rövidebb eljárást eredményező váddal egyező beismerő nyilatkozata az ő cselekvőssége vonatkozásában önmagában nem eredményezheti büntetőjogi felelősségének megállapítását.

[27] Az ítéltábla az előterjesztett jogorvoslati kérelmek közül az V. r. vádlott cselekményei minősítésének megváltoztatására és VI. r. vádlott esetében a pénzbüntetés megfizetésére engedélyezett részletfizetésről szóló rendelkezés mellőzésére irányulót találta alaposnak.

[28] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Tatabányai Törvényszék ítéletét a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére és a (10) bekezdésére figyelemmel teljeskörűen, az ezt megelőző eljárással együtt bírálta felül a Be. 599. § szerint megtartott nyilvános ülésen.

[29] Az ítéltábla vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, a tényállás megalapozottságát, valamint a bűnösség kimondására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására vonatkozó rendelkezéseket, az indokolás helyességét is, és az eljárási szabályok megtartását is, továbbá a járulékos kérdésekben hozott döntések törvényességét is.

[30] Az ítéltábla olyan eljárási szabálysértést nem tárt fel, amely az ítélet érdemi felülbírálatát gátolná.

[31] Eljárása során a törvényszék abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabályszegést, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla a törvényszék eljárásában ugyancsak nem észlelt.

[32] Rámutat az ítéltábla, hogy a védelem által felhozott eljárási aggályok egyike sem megalapozott. Az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem írt az elévülés vizsgálatáról a 3. és 4. tényállási pont vonatkozásában, nem jelenti azt, hogy nem vizsgálta az elévülés kérdését. Az a körülmény, hogy a törvényszék a vádlottak bűnösségét állapította meg az ott írt cselekmények vonatkozásában és nem szüntette meg az eljárást, azt tükrözi, hogy eljárás megszüntetésére alapot adó körülményt - az elévülésen kívül más sem -

nem állapított meg. Az elévülés kérdésének vizsgálatának indokolása abban az esetben lett volna szükségszerű, ha a bíróság valamely bűncselekmény vonatkozásában ilyen okon az eljárást megszüntette volna. A nyomozás során felmerült egyes eljárási szabálysértések – az eljáró nyomozó hatóságok hatáskörének és illetékességének - vizsgálatára és korrekciójára nem terjed ki a másodfokú bíróság reparációs lehetősége, a másodfokú bírósági eljárásban ezek nem orvosolhatóak. A Be. 608. § (1) bekezdés c) pont a másodfokú eljárásban az első fokon eljáró bíróság hatáskörének túllépése vagy kizárólagos illetékességi ok figyelmen kívül hagyása esetét tekinti az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező abszolút eljárási szabálysértésnek. A Be. 167. § (5) bekezdése pedig az olyan bizonyítási eszközökből származó tények bizonyítékkénti értékelését tilalmazza, melyeket az egyes eljáró hatóságok bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg. Ilyennek nem tekinthető tehát Terhelt2 II. r. vádlott gyanúsítottai vallomása. Nincs ok eljárást segítő²⁹ tanú vallomásának a bizonyítékok köréből történő kirekesztésére sem, tekintettel arra, hogy a védelem által hivatkozott figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvben való rögzítésének elmaradása nem bír relevanciával a vallomás vádlottakat terhelő részét, illetve annak felhasználhatóságát érintően. VIII. r. vádlott védőjének az adott tárgyalási napon történő meg nem jelentése miatt a Be.49. § (1) bekezdés alapján törvényesen járt el a bíróság, amikor helyettes védő kirendeléséről gondoskodott, a miután annak személyét és eljárását a VIII. vádlott elfogadta, a védőnek a későbbi eljárási cselekményeken való részvétele által a vádlott védelemhez való joga nem sérült, így sem a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértés, sem a 609. § (2) bekezdés b) pontjában írt relatív eljárási szabálysértés nem történt az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs ok.

[33] Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartva, a megfelelő körben és törvényesen folytatta le a bizonyítási eljárást. A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megfelelő körben lefolytatott bizonyítási eljárás során az ügy eldöntéséhez szükséges lehetséges bizonyítékokat beszerezte, azokat részletesen számba vette, a lefolytatott bizonyítás alapján megállapított tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában. Mindezekre tekintettel az ítéltábla az I. r. vádlott védelme érdekében előterjesztett bizonyítási indítványokat elutasította. A rendelkezésre álló bizonyítékokon túlmenő további szakértői bizonyításból és iratbeszerzésből nem várható olyan új tényadat, mely az elsőfokú bíróság tényállásában írtakkal olyan mértékben ellentétes tényállás megállapítását eredményezhetné, mely bármely vádlott felmentését vagy lényegesen enyhébb büntetés kiszabását eredményezhetné nem várható.

[34] A vádirat 2019. január 23. napján történt benyújtását követően a tanács elnöke a Be. 499. § (2) bekezdésében rögzített határidőn belül - IV. r. és V. r. vádlott kivételével, akik az előkészítő ülésen nem jelentek meg - előkészítő ülést tartott. Az előkészítő ülés jellegére figyelemmel kihallgatta az I. r., II. r., III. r., VI. r., VII. r., VIII., IX. r. és X. r. vádlottak, akik IX. r. vádlott kivételével a vád szerint nem ismerték be a bűnösségüket. IX. r. vádlott a bűnösségét a váddal egyezően beismerte, a tárgyalás jogáról lemondott. A bíróság IX. r. vádlott beismerését elfogadta, vele szemben az eljárást érdemben, az előkészítő ülés napján jogerőre emelkedett marasztaló ítélettel befejezte.

[35] Ezt követően a bíróság 2019. június 12. napján V. r. vádlott vonatkozásában előkészítő ülést tartott. Az előkészítő ülés időpontja túl volt a Be. 501. § (2) bekezdésben írt két hónapos határidőn, ez a körülmény azonban olyan relatív eljárási szabálysértés, mely az ügy érdemére kihatással nem volt. V. r. vádlottat a bíróság előkészítő ülés jellegére figyelemmel kihallgatta,

a bűnösségét a váddal egyezően nem ismerte be. A bíróság az ugyancsak 2019. június 12. napján megtartott tárgyaláson az I. r., II. r., III. r., V. r., VI. r., VII. r., VIII. és X. r. vádlottak kihallgatásával megkezdte a bizonyítási eljárást, melyet követően további 9 tárgyalási napon felvett bizonyítás során vádlotti észrevételeket tett a tárgyalás anyagává, tanúkat hallgatott ki és tanúvallomásokat ismertetett, szakértői véleményeket ismertetett, meghallgatta szakértői igazságügyi könyvszakértőt és további iratok ismertetésével folytatta azt. A 2020. január 8. napján változás következett be a tanács összetételében, melyre tekintettel a tárgyalást a Be. 518. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően - a tárgyalás korábbi anyagának lényegi ismertetésével - megismételte. (Közben IV. r. vádlott tekintetében 2019. június 24. napján IV. r. vádlott vonatkozásában előkészítő ülést tartott, melyen IV. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú eljárást marasztaló ítélet meghozatalával befejezte.)

[36] A tárgyaláson fogatosított eljárási cselekmények eredményeként az érdekelték valamennyi felhasznált bizonyítékkal szembesülhettek, a releváns adatokat megismerhették, azokra érdemben reagálhattak, az eljárási törvényben írtaknak megfelelően élhettek az indítványtételi, észrevételezési, kérdésesi jogukkal, illetve tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás is az eljárási törvényben meghatározottak szerint történt meg. A törvényszék a nyomozati iratokat kellő részletességgel ismertette, a vádlottak és szüksége esetén a tanúk elé tárta, a felmerült ellentmondások tisztázása érdekében a lehetőségeihez mérten eljárási cselekményeket fogatosított pl. nyilatkozattétel, a tanúk szembesítése útján. A védelem álláspontjával szemben teljes körben folyt a szakértői bizonyítás is. Olyan új bizonyítandó tény az eljárás során nem merült fel, mely vonatkozásában érdemi bizonyítás lefolytatható lett volna. Az értékesített ingatlanok tekintetében tényként voltak megállapíthatóak azok az összegek, melyen az első illetve a továbbértékesítés a végső vevők részére megtörtént. Ezen értékesítések két időpontja között az ingatlanokon értéknövelő beruházás nem folyt. Az egyes ingatlanok két vételárának egybevetéséből, azok különbségéből összegszerűen utolérhető az ésszerű gazdálkodással ellentétes vádlotti magatartás. A terhére rótt bűncselekményt az I. r. vádlott a tényállás szerint nem azzal követett el, hogy „áron alul” adta el az ingatlanokat, hanem azzal, hogy a végső vevőnek egy másik gazdasági társaság felesleges közbeiktatásával, ennek a társaságnak - közvetve saját magának - megszerezve az értékesítés hasznát, nagyságrendekkel drágábban, többszörös áron kerültek értékesítésre az egyes ingatlanok. Ami a csődbűncselekmény eredményét illeti, e körben is tényyszerű adatok álltak a rendelkezésre, egyrészt ténykérdés, hogy a hitelezői igények nem nyertek teljes körben kielégítést, illetve az is, hogy bizonyítottan azért voltak a tulajdonosok által be nem jelentett hitelezői igények, mert azok kielégítésére reményt a jogosultak nem láthattak. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megfelelően megindokolta a védelem bizonyítási indítványai elutasításának okát és azt is, hogy az I. r. vádlott mely magatartásával követte el a csődbűncselekmény büntettét, mely indokolásokkal az ítéltábla is egyetértett. Ebben a körben a bizonyítás felvételét szorgalmazó védői kérelem nem foghatott helyt.

[37] Az elsőfokú bíróság ítéletében megfelelő indokát adta annak, milyen bizonyítékokra alapozta a marasztalt vádlottak felelősségének megállapítását, kellő indokát adta annak mely bizonyítékokat nem fogadott el a tényállás alapjául és megindokolta azt is, mi alapján állapította meg az egyes marasztalt vádlottak esetében a gazdagodás mértékét. A tényállás tartalmazza és az ehhez fűzött indokolás is kellő magyarázatát adta annak, hogy a költségvetési csalás megállapítását megalapozó meg nem történt gazdasági eseményekről kiállított, azáltal valótlán tartamú számlák ÁFA tartalma nem a gazdasági társasághoz, hanem a valótlán tartalmú számlát kiállító, így költségvetési csalás büntettének elkövetéséhez

segítséget nyújtó személyekhez kerültek „vissza”. Mindezekre tekintettel került megállapításra a gazdagodás mértéke és az a személy is, akinél a gazdagodás jelentkezett. Mindezekre tekintettel a gazdagodás körében tett ítéleti megállapítások sem tekinthetők megalapozatlannak, a törvényszék e körben tett megállapításaival és annak indokolásával is egyetértett az ítéltábla.

[38] Leszögezve azt, hogy a másodfokú felülbírálatot végző ítéltábla számára is ugyanazok a bizonyítékok adottak, amelyek az elsőfokú bíróság döntéséhez rendelkezésre álltak, megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényeket hiányosan, illetve a tényekből nem vont le helytelen következtetéseket, illetve valamennyi levonható következtetés megtett.

[39] Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában az eljáró ügyészség fellebbezésében és a fellebbviteli főügyészség átiratában írt azon érveléssel, mely szerint Terhelt4 IV. r. vádlott beismerő vallomása figyelembevételével, a bizonyítékok újbóli mérlegelésével a III. r. vádlott esetében hiányos tényállás Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében megállapított tényállásban írtakkal kiegészítendő, az ítéltábla nem értett egyet.

[40] Az 2017.évi XC. tv. (továbbiakban Be.) 2017. július 1. napjától hatályba lépés rendelkezései között új eljárási szakaszként került szabályozása az előkészítő ülés. Az előkészítő ülésen a bíróság elsődleges feladata a megalapozott döntés meghozatala a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról, vagy annak megtagadásáról. A Be. 504. § (1) bekezdés szerint ha a vádlott a bűnösségét beismeri, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. 2021. január 1-től hatályos módosítás szerint a vádlott kihallgatása - az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételeinek vizsgálatára irányul. A bíróságnak a vádlottat érintő széleskörű tájékoztatási és figyelmeztetési kötelezettsége, valamint a bűnösség beismerésével kapcsolatos alapos vizsgálata a tisztességes eljárás elvének maradéktalan érvényesülését, valamint a megelőző eljárás törvényességének ellenőrzését szolgálja. A bíróság a vizsgálata eredményeként kétféle döntést hozhat, ha a törvényi feltételek fennállnak, a bűnösség beismerését elfogadja, ellenkező esetben az elfogadást megtagadja. A bíróság a beismerés elfogadása, vagy az elfogadás megtagadása tárgyában végzéssel határoz, ha a bíróság a vádlott beismerését elfogadta és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, akkor a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja a vádlottat, majd meghozza az ítéletet. Ha a bíróság ezt követően mégis tárgyalást tart, annak lefolytatására irányadó szabály, hogy a vádirati tényállás megalapozottságára és a bűnösség kérdésére nem folytatható le további bizonyítás, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot elfogadta. Ebből következik, hogy a beismerő vallomás elfogadásával érintett bűncselekmények tekintetében kizárólag a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem érintő - pl. a büntetéskiszabáshoz, vagy a járulékos kérdések eldöntéséhez kapcsolódó - bizonyítás lefolytatására, illetve bizonyíték kirekesztésére terjeszthető elő indítvány.

[41] Ehhez szorosan kapcsolódó - a Be. 580. § (2) bekezdésében rögzített - szabály, mely szerint a bűnösség beismerése esetén a fellebbezés kizárása a bűnösség megállapítására, illetve a váddal egyező tényállásra és minősítésre vonatkozik, aminek oka az, hogy ezen

kérdésekben a vádlott nyilatkozatában a bűnösségét beismerte és a vádirati tényállással egyezően nyilatkozott, és a cselekmény minősítését sem vitatta.

[42] A bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadása esetére garanciális szabályként rögzíti a törvény a Be. 565. § (2) bekezdésében, hogy a bíróság a vádlott bűnösségét annak beismerésére, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására és az eljárás ügyirataira alapítja, és ha a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására végzéssel az előkészítő ülésen került sor, nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetőleg az előkészítő ülésen előterjesztett indítvány tartalmaz.

[43] A bíróság tárgyaláson lefolytatja a bizonyítást, ha a vádlott a bűnösségét az előkészítő ülésen nem ismerte be, vagy a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatának elfogadását megtagadja.

[44] A Komárom -Esztergom Megyei Főügyészség KF.30/2010/94. számú vádiratának 5. pontjában körülírt magatartás alapján vádolta Terhelt3 III. r. vádlottat felbujtóként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetével, a 6. tényállási pontban körülírt magatartás folytán,- melynek körében tartalmazott a vád Terhelt3 III. r.vádlott cselekvőségével kapcsolatban is bizonyos tény - pedig Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnsegédként folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetével és pénzmosás büntetével. Az elsőfokú bíróság III. r. vádlott vonatkozásában 2019. március 19. napján tartott előkészítő ülést, melyen III. r. vádlott a büntetőjogi felelősségét tagadta, a váddal egyezően nem ismerte el a bűnösségét, a tárgyalás jogáról nem mondott le, vele szemben a bíróság a bizonyítást tárgyalás keretében folytatta le. Terhelt4 IV. r. vádlott tekintetében a bíróság 2019. június 24. napján tartott előkészítő ülést, ahol a IV. r. vádlott a bűnösségét a váddal egyezően elismerte és lemondott a tárgyalás jogáról, vele szemben a bíróság az eljárást érdemi határozat hozatalával befejezte.

[45] Az a tény, hogy a bíróság Terhelt4 IV. r. vádlott cselekvőségét a váddal egyező beismerő vallomása alapján a váddal egyezően állapította meg, nem járt együtt azzal, hogy a bíróság mentesült volna az eljárásban maradó III. vádlott esetében a bizonyítás teljeskörű lefolytatásának kötelezettsége alól, s melynek eredményeként nem térhet el az ő tekintetében megállapított ítéletben a korábbi jogerős ítélet tényállási megállapításaitól. Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában megállapított tényállás csak Terhelt4 IV. r. vádlott cselekvősége tekintetében rögzült, az elsőfokú bíróság nem állapíthatott meg a IV. r. vádlott tekintetében megállapított tényállásban III. r. vádlottat érintően sem mást, mint ami a vádban szerepelt. Az elsőfokú bíróságra III. r. vádlott tekintetében háruló teljeskörű ügyfelderítési kötelezettség alapján lefolytatandó eljárásban azonban az nem jelenti azt, hogy IV. r. vádlott vonatkozásában megállapított tényeket ítélt dolognak tekintve egy az egyben a III. r. vádlott cselekvőségének leírásába illeszthető.

[46] Az ítéltábla nem találta megalapozatlannak III. r. vádlottat érintően az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást arra tekintettel, hogy IV. r. vádlott vonatkozásában megállapított tényeket ítélt dolognak tekintve a III. r. vádlottat érintő tényállásba nem illesztette be.

[47] Az elsőfokú bíróság III. r. vádlottat érintő vádat illetően a lehetséges bizonyítékokat beszerezte, a III. r. vádlott részéről mindvégig következetes tagadó vallomását egybevetette I. r. és II. r. vádlottak - saját korábbi vallomásaihoz és egymás vallomásaihoz sem mindenben következetes - vallomásaival, egyéb bizonyítékokkal, melynek eredményeképpen törvényes mérlegelő tevékenységgel jutott arra a következtetésre, melyet III. vádlott cselekvőségével kapcsolatban megállapított. A törvényszék kellő részletességgel bemutatta és megindokolta azt is, hogy a rendelkezésre álló és felhasználható bizonyítékok alapján miért nem látta Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében minden kétséget kizáróan bizonyítottnak a vádbeli felbujtóként elkövetett sikkasztás büntetnének megállapítását megalapozó cselekmény elkövetését és mentette fel őt a Be. 7. § (1) és (4) továbbá a Be. 566. § (1) bekezdése alapján az ellene emelt vád alól. Az indokolással az ítéltábla is egyetértett.

[48] Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége eredményeként megállapított ítéleti tényállás összhangban áll az okszerűen értékelt bizonyítékokkal, így a tényállás a Be. 592. § (1) bekezdés a)-b) és (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól mentes, az kis mértékben azonban az V. r. VIII. r. és X. r. vádlottak előéleti adatai vonatkozásában kiegészítésre szorul, mivel e körben kissé hiányos és ellentétes volt az iratok tartalmával, melyet a másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében az alábbi módon eszközölt:

- Terhelt5 V. r vádlott a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor büntetett előéletű volt: A Szekszárdi Városi Bíróság 26. B.1124/2002/39. számú ítéletével, amely a Tolna Megyei Bíróság Bf.176/2004/3. számú határozatával 2004. október 27. napján emelkedett jogerőre, 4 rb bűnsegédként elkövetett társadalombiztosítási csalás büntette, 4 rb társadalombiztosítási csalás vétsége és 8 rb bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt 1 év - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, a Pécsi Városi Bíróság Bk.381/2007/2. számú, 2007. december 14. napján jogerőre emelkedett határozatával 2006. augusztusában elkövetett csődbüntett büntette miatt 87.500 Ft pénzbüntetésre ítélte.

- Terhelt8 VIII. r. vádlottat a Szekszárdi Városi Bíróság a 9.B1321/2001/16. számú és 2002. május 24. napján jogerős ítéletével 2 rb testi sértés büntette és garázdaság büntette miatt 2 év 4 évre felfüggesztett börtönbüntetésre és 70.000 Ft pénzbüntetésre, a Szekszárdi Városi Bíróság a B.455/2002/3. számú és 2002. szeptember 30. napján jogerős határozatával testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt 1 év 6 hónap, 4 évre felfüggesztett börtönbüntetésre és 80.000 Ft pénzbüntetésre ítélte.

- Terhelt10 X. r. vádlottat a Szekszárdi Városi Ügyészség 2009. július 1. napján jogerőre emelkedett B.1034/2009/2. számú határozatával zaklatás büntette miatt ügyészi megrovásban részesítette.

[49] A fenti kiegészítéssel az ítéleti tényállás a rendelkezésre álló iratok tartalmának már megfelelő, immár teljes mértékben megalapozottá vált, amely mentes a Be. 593. §-ban írt hiányosságoktól.

[50] A törvényszék a megalapozott tényállásból okszerű következtetést vont le a vádlottak bűnösségére, bűnösségük megállapítására is törvényesen került sor, a bűncselekmények minősítése is helyes az V. r. vádlott vonatkozásában megállapítottak kivételével.

[51] A 2/b. tényállási pontban megállapítottak szerint Terhelt5 V. r. vádlott a eljárást segítő31vel való megállapodás alapján az Kft7. nevében eljárva valótlan tartalommal bocsátotta ki 2007. 11. 29-én az számla1, valamint 2007. 12. 05-én a számla2 számú számlákat az Kft8. részére, az Kft7. ténylegesen nem végezte el a számlákban feltüntetett ügynöki tevékenységet. eljárást segítő31 az Kft8. 2007. november és december óra benyújtott ÁFA-bevallásaiban ezen számlák ÁFA-tartalmát – összesen 9.200.000 Ft-ot – levonható ÁFA-ként tüntette fel, mellyel az adóbevételt ezen összeggel csökkentette. Az időközben elhunyt eljárást segítő31 cselekményéhez V. r. vádlott segítséget nyújtott a számla kiállításával.

[52] A 3/b. tényállási pontban megállapítottak szerint az Kft7. nevében Terhelt5 V. r. vádlott bocsátott ki és adott át eljárást segítő29nak a valótlan tartalmú számlákat, aki azokat a Kft2. 2007. évi könyvelésébe beállított. Ezzel a magatartásával V. r. vádlott 900.000 Ft ÁFA-bevétel csökkentéshez nyújtott segítséget.

[53] V. r. vádlott cselekménye ekként 2 rb bűnsegédi, amelyeknek helyes minősítései a 2/b. pontban írt magatartás esetében - mivel ezzel jelentős vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget - bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont], míg a 3/b. pontban írt magatartás esetében - mivel 500 ezer forintnál nagyobb, de 5 millió forintot meg nem haladó vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont].

[54] A büntetés kiszabása körében irányadó tényeket a törvényszék nagyrészt helyesen tárta fel azzal, hogy Terhelt5 V. r. vádlott vonatkozásában nem enyhítő körülmény a büntetlen előélet, ugyanakkor súlyosító körülmény a büntetett előélete.

[55] Az így értékelt bűnösségi körülmények alapján az ítéltábla a törvényszék által kiszabott büntetéseket I. r., II. r., V. r. VII. r. VIII. r. és X. r. vádlottak esetében is törvényesnek, elégségesnek és egyben szükségesnek is találta, melyek alkalmasak a büntetési célok eléréséhez.

[56] A bíróságnak jelen ügyben egymással szorosan összefüggő gazdálkodás rendjét sértő, több költségvetést károsító, vagyon elleni és több közbizalom elleni bűncselekmény elkövetőivel szemben kellett a törvényben meghatározott keretek között - figyelemmel a büntetési tételkeret irányadó középértékére is - olyan büntetést kiszabnia, mely a szem előtt tartja a büntetés célját, igazodik a bűncselekmény konkrét tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez és az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez valamint biztosítja az ítélet belső arányosságát is.

[57] E három elv közül az első nyilvánvaló a terheltek terhére rótt bűncselekmények büntetési tételei, továbbá a szabadságvesztés büntetés kiszabásakor vádlottanként eltérő mértékű irányadó középérték. Ezek a kiszabható büntetés törvényben meghatározott keretei, melyet felfelé a halmazati szabályok, lefelé a büntetés enyhítésének rendelkezései tágitanak ki.

[58] A második rendezőelv, a relatív büntetési teóriákon nyugvó, a büntetés céljának szem előtt tartása törvényi megfogalmazás az jelenti, hogy a generális és a speciális prevenció együttesen látják el társadalomvédelmi feladatukat, köztük a törvény sorrendet nem állít fel. Az abszolút büntetési célelmélet által megfogalmazott és a büntetés lényegéhez tartozó igazságos megtorlás mint büntetési cél szerepe így akként körvonalazható, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez szükségszerűen járul az elkövető felelősségre vonása, megbüntetése.

[59] A bűncselekmény konkrét tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez és az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez igazodó büntetés figyelemmel van a konkrét bűncselekménynek a cselekmény következményeitől - pl. vagyoni hátrány nagyságától - nagy mértékben függő társadalomra veszélyességének fokára, az elkövető előéletben rejlő társadalomra veszélyessége mértékére; azt a bűnösség fokával összefüggésben a bűncselekmény indítéka és célja is befolyásolhatják.

[60] Ugyan az elsőfokú bíróság enyhítő körülményként hivatkozott az eljárás jelentős elhúzóására, ennek kapcsán azonban utalni szükséges az Európai Emberi Jogi Bíróság határozatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye szövegezésére, - annak is a 6. cikkére - az ésszerű időn belül való eljárás követelményeire, amelyre figyelemmel volt a bíróság a büntetéskiszabása körében. Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 6. cikkelye szerint, mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a bíróság tisztességesen, ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. Magyarország Alaptörvénye is hasonlóképpen rendelkezik a XXVIII. cikkben, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Törvényi kötelessége tehát a bíróságoknak az eljárások ésszerű időn belül való lefolytatása. A bíróságnak ezért - figyelemmel a nemzetközi jog és a Legfelsőbb Bíróság, majd a Kúria gyakorlatára - az eljárás jelentős elhúzóását mindenképpen értékelnie kellett a büntetés kiszabása körében, azt az elsőfokú bíróság meg is tette, mégpedig kellő nyomatékkal.

[61] Rámutat az ítéltábla arra is, hogy figyelembe veendő itt ugyanis az a körülmény is, hogy a vádlottak 2007 év második félévétől 2008.év elejéig elkövetett bűncselekmények miatt közel 15 évig álltak a büntetőeljárás hatálya alatt.

[62] A büntetőeljárás ilyen fokú elhúzóása után a további hosszú éveken át tartó szabadságelvonás büntetés már olyan mértékben megtorlóvá válik, hogy a büntetés eredeti céljával szembehelyezkedik.

[63] Ennek is tükrében különös tekintettel az eljárás ésszerű határidőn belül történő elbírálása elvének súlyos sérülésére, az I. r. és II. r. vádlott büntetlen előéletére, a szabadságvesztés büntetés súlyosítására - hosszabb ideig tartó, végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, közügyektől eltiltás alkalmazására - irányuló ügyészi fellebbezés nem foghatott helyt, továbbá az ítélet belső arányosságának megtartása érdekében nem foghatott helyt a kizárólag X. r. vádlottat érintően indítványozott további büntetés, gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás alkalmazására irányuló ügyészi

fellebbezés sem. Törvényes és helyénvaló I. r. és II. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztéséről hozott rendelkezés is.

[64] Az ítéltábla ugyanakkor mellőzte I. r. és II. r. vádlott esetében az előzetes mentesítés alkalmazására vonatkozó elsőbírői rendelkezést.

[65] A Btk. 102. § (1) bekezdése alapján a bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztése esetén az ügydöntő határozatban akkor részesítheti előzetes mentesítésben az elítéltet.

[66] Az előzetes bírósági mentesítésnek az utólagos bírósági mentesítéshez hasonlóan alkalmazási feltétele az elítélt mentesítésre való érdemessége. Amíg az utólagos bírósági mentesítésnél a törvény támpontot adott az érdemesség vizsgálatához, ilyen rendelkezést az előzetes bírósági mentesítésnél nem találunk, az érdemesség megállapításának szempontjait a bírói gyakorlat alakította ki. Leszögezhető, hogy a bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet is megalapozhatják (BJD 8779.), a felfüggesztés feltételeinek fennállása azonban még nem jelenti feltétlenül az érdemesség meglétét, hiszen ez azt jelentené, hogy önmagában a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélet elegendő lenne az előzetes mentesítés engedélyezéséhez. Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség vizsgálata során az elkövető személyiségét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és indítékát összevetve kell állást foglalni.

[67] Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az I. r. és II. r. vádlottak által elkövetett bűncselekmények jellege és kiemelkedő tárgyi súlya, a vádlottak bűnösséget el nem ismerő, I. r. vádlott esetében magatartását helyesnek és törvényesnek megjelölő nyilatkozata külön-külön és együttesen is akadályai az érdemesség megállapíthatóságának

[68] Mellőzte az ítéltábla I. r. és VI. r. vádlott vonatkozásában a kiszabott pénzbüntetés részletekben történő megfizetésének engedélyezéséről szóló - a büntetési célok ellen ható - rendelkezést is.

[69] A Btk. 50. § (4) bekezdése lehetőséget ad a perbíróság részére, hogy az ügydöntő határozatában - az elkövető vagyoni, jövedelmi viszonyaira tekintettel - rendelkezhet úgy, hogy az elkövető a pénzbüntetést legfeljebb két éven belül havi részletekben fizetheti meg. Ennek a rendelkezésnek a célja annak kompenzálása, ha kiszabott pénzbüntetés jelentős anyagi terhet ró a vádlottra.

[70] Tekintettel arra, hogy a részletfizetés engedélyezésének feltétele egyik vádlott esetében sem állapítható meg, mellőzte kiszabott pénzbüntetés részletekben történő megfizetésének engedélyezéséről szóló rendelkezést.

[71] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is és megállapította, hogy az ítélet járulékos rendelkezései a bűnjelekről hozott rendelkezést leszámítva törvényesek.

[72] Az eljárás során lefoglalt és a Tatabányai Törvényszéken Gazdasági Hivatalánál Bj.I/156/2019. számon nyilvántartott könyvelési iratok lefoglalását a törvényszék a Be. 320. § (1) bekezdés alapján megszüntette. Arra tekintettel, hogy ezen iratok okirati bizonyítékul is szolgálnak az ügyben a foglалás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet 2. § alapján az ítéltábla a továbbiakban ezeket az iratok közt kezeli.

[73] Mindezek alapján a Győri Ítéltábla a Tatabányai Törvényszék 2021. május 14. napján kihirdetett 3.B.27/2019/90. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r, Terhelt5 V. r. és Terhelt6 VI. r. vádlottak vonatkozásában részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r, Terhelt8 VIII. r. és Terhelt10 X. r. vádlottak vonatkozásában helybenhagyta.

Győr, 2022. február 2.

Dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke

Szalaiiné dr. Joánovits Krisztina sk.
előadó bíró

dr. Zsámboki Györgyi sk.
bíró

A Tatabányai Törvényszék 2021. május 14. napján kihirdetett 3.B.27/2019/90. számú ítélete a másodfokú bíróság ítéletében foglalt változtatásokkal 2022. február 2. napján jogerős.

Dr. Péntek László sk.
a tanács elnöke